

ציור

הישראלי בראש

לפני שלושים שנה, בסוף שנת 1930, פתח צייר ישראלי צעיר בשם ראובן רובין תערוכה של גופים ישראליים בגלריה דפיק סטודיוס, באזור האריסטוקרטי ביותר של ניו יורק, בשדרה החמישית. בין הנוכחים בפתיחת התערוכה היה אדם בגיל העמידה, גידם ביד שמאלו, שהציג את עצמו בשם חוזה קלמנטה אורוסקי. היכרות זו שימשה פתח לידדותו, שהצמיחה את אחת היצירות האמנותיות הגדולות של התקופה. חוזה קלמנטה אורוסקי, אחד משלושת הגדולים של הציור המכסיקני החדש, עמד באותו פרק זמן במרכזו של ערוריה ציבורית, כאשר גילו חוגים ריאקציוניים שבתערוכת האמנות המכסיקנית - הראשונה מסוגה שהתקיימה בארצות הברית - מוצגים דיוקנות של מורדים במלכות כמו לנין ושוודי דרכים כמו זאטסה.

בעיקבות השערוריה, שהפגנת הודרות נגד התקפת החוגים הריאקציוניים, הומינה הני הלת האולפן החדש למחקר סוציאלי את אורוסקי לצייר עבורה על קירות בית האולפן החדש בשטח הציור המיוחדת של הפרסקו. ההומינה לא היתה מלמה כל תנאי מגביל והצייר יכול היה לבחור בכל נושא שיצרה.

שולחן האחוזה. ביקורו של אורוסקי בתערוכת ראובן ערך בזמן שהצייר המכסיקני התלבט בבחירת הנושאים לציורי הקיר בבית האולפן החדש למחקר סוציאלי. עד מהרה שיתף את ידידו החדש בלבטור. בין יתר ההצעות שהועלו באותה שיחה, היתה הצעתו של ראובן לצייר ציור, אשר נושאו: שבת אחים גם יחד של אומות העולם.

הרעיון התקבל בהתלהבות על ידי אורוסקי, ולאות תודה הוסיב את ראובן בתור נציג העם היהודי, בראש השולחן אשר כינה בשם שולחן האחוזה.

הלאומים האחרים המופיעים בשולחן האחיזה הם: אינדיאני ממכסיקו, כושי אמרי-

סיכת כסחון

יעל דיין הגיעה לחופשת-מולדת בת שבועיים, לפני שתמשיך במסע של 40 הרי צאת למען המגבית היהודית המאוחדת בי ארצות הברית. החדשות שהביאה עימה: הסופר האיטלקי הנודע, אלברטו מוראביה, ביה, הקדיש לה את אחד מספוריו, בו הוא מתאר חלום על נערה שתמיד מאחרת לפגישות. כן עומד מוראביה לכתוב את ספרו הבא על הנושא: יעל דיין . . . לידו דיו של שמועון פרס, הנקלעים למסדרות נות הודע הפועל של ההסתדרות, מספרים נאמני לבון בניין את הבדיחה הבאה: "שתי סיכות הולכות ברחוב. אומרת סיכה אחת לרעותה: "בואי נברחי, סיכת הבסתון וקובת אחרינו". . . לרגל נשואיו של מלך בלגיה ברוואן, עם האצילה הספרדית פנינה, שעברה ניתוח-חוסם מיוחד לפני שנמצאה כשרה לתפקיד המלכותי, הוציאו בבגיה גלויות מיוחדות, בהן נראה המלך בכל מיני מצבים משעשעים. אחת הגלויות מראה את המלך גבה-הקומה כשהוא משוחח עם אדם נמוך-קומה. האדם: ראש ממשלת ישראל, דוד בן-גוריון . . . כאשר ביקר ראש הממשלה באולפניה של חברת נבע בניבצתיים, ליהא אותו בביקור זה מזכירו, יצחק נבון. את השניים אירח אחד משני בעלי המפעל, מורכבי נבון. פנה ביגוי אל השניים בשאלה: "אחד מכם נולד עם השם נבון, השני החליף את שמו לנבון, אבל מי משניכם נבון יותר?" השיב לו מזכירו: "הוא, תראה איזה בית יש לו". . . דרישת שלום הגיעה מהילדה פנינה, הבדואית הקטנה שנמצאה על ידי חיילי צה"ל במיבצע סיני בבורעות אמה המתה. ח"כ פאריס חמדאן, שאימץ את הילדה כבתו, מסר אותה לאחורונה למוסד חינוכי מכובד בנצרת . . . זקן השומרים אברהם שפירא, שבא השבוע לבקר את ידידו, מנהל גן-החיות התלאביבי, ברוך גופר, כשהוא מביא איתו סיר מלא לביבות-חנוכה כשי לעובדי הגן ואורחיו, גילה שהזמנות זו כי בתנוכה על מיברק ברכה שלח לו לורד הרברט סמואל לרגל יובלו, שיגר

סופה לורן בספרד אין תקווה לטוריאדורים

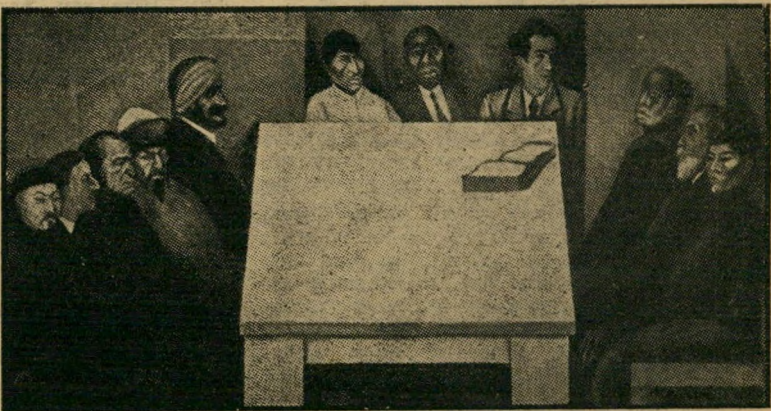
רוצה שאני אופיע בסרט שלו, בתור ספר-דיה. דחיתי את ההצעה ובמקומי תופיע מלכת הסטריפטיו. כשנסעתי לניס, רדף אחריי אי עד לשם. אני כבר מכירה אותו חודש ואף פעם לא באתי אליו עם אותה התלבושת. אנכי, הוא מדבר אידיש, פעם כתבתי משוה בעברית והוא התחיל לקרוא מה שכתבתי. רע אבל קרא . . . שמועון ישראלי נוסע עכשיו אפילו בסתם יום של חול במכונת חדשה, פורד 1961. אותה רכש לאחורונה. אולם נקמת המכונות על מה שעושה להן שמועון בתוכניתו האחרונה לא איחרה לבוא. ביום הראשון בו נהג שמועון במכונתו החדשה, נקלע להתנגשות ומכונתו נמעה מפנים ומאחור . . . אגב, באחת מהצגותיו האחרונות של שמועון, ישב הקהל התמה במשך 45 דקות ההספקה וחייכה שתעבור התקלה הטכנית עליה הודיע השחקן עם תום ההספקה הרגילה. התקלה נגרמה משום שהפסנתרן המלחה את שמועון נעלם לפתע. התברר ששם החילת התוכנית יצא לנוח מאחורי הקלעים ונכנס לתוך תיבת הקונטראבס. מאחר והרעש הגדול הפריע לו, סגר על עצמו את המכסה ונרדם . . . עכשיו הגיע גם תורם של הספרדים להשתגע מסופיה לורן. הצינו לה תפקיד בסרט גדול שיוסרט בספרד על סיד, הגיבור הספרדי האגדי שנלחם נגד המאורים. סופיה דחתה את התפקיד הנשי בסרט, משום שסברה תחילה שלא תוכל לבצע אותו כראוי. לבסוף שכנעו אותה. בין סצנה לסצנה מבקרת כושיה בויורת מלחמת-השחרים, והטוריאדורים המקומיים מתחרים לים לקנא בה. הקהל מריע לה יותר מלהם.

לאבד את רחוקו. הוא ישא לאשה שחיצרית צעירה, אותה הכיר בניו יורק . . . גם ג'ודי אמיר, שחקנית האהל לשעבר ש הפכה לדילת אל-על, אינה מתבטלת בניו יורק. ראו אותה שם לאחורונה כשהיא מוליקה על מסלול-קרח בחברתו של אמריקאי צעיר שהחזיק בידה ומשך אותה כל הזמן . . . ישראלים אחרים העוסקים בניו יורק בספורט זה הם אריק לביא ואשתו שושיק שני. מלבד זה, הם התגלו כי ספורטאים נלהבים הרשומים במועדון-ספורט מקומי. ענפי הספורט שהמועדון מעמיד לרשות החברים בו: מכונות הרזייה, מרחץ תורכי ושמש מלאכותית.

בתיבת הקונטראבס

עכשיו זה כימעט חוק: כל ישראלית היוצאת לחו"ל ונשארת שם קצת, עשויה ליהפך לכוכבת קולנוע. אחרי הרקדנית, ברמולה גולדברג (ראה מכתבים), הגיע גם תורה של גליה ארקין, הנשואה ל-תעשיין טכסטיל יהודי במאריסי. אם כינתיים היא לא הופכת לכוכבת-קולנוע זה רק משום שאינה רוצה. גליה התחברה לאחורונה עם כוכב הקולנוע ארי קונסטנטינו, והנה מה שהיא כותבת עליו ועלמה לידותיה בארץ: "הנהג של אדי בא לקחת אותי כל יום לאולפנים ובחזרה. בכלל הוא עומד לשירותי. אני ואדי רוכבים כל יום ראשון ביחה, על סוסים, ומבלים כל הזמן. אדי מאוהב בי עד מאחורי האוזניים. הבמאי שלו

"שולחן האחוזה" של אורוסקי, עם ראובן (רביעי מימין) יש תקווה למזוכאים

לו הלורד הישיש מכתבת-שובה ובו השאלה: "האם אתה עוד רוכב על סוס לבון?" . . . השבוע נראה דוד הרמזוני, שנידון בז'נו לשש שנות מאסר בעון מעילה ב-באנק הולנד בחיפה, כשהוא מטיל להנאתו ברחוב הרצל התיפאי. אורח ישר שהכיר, רץ בבהלה למכשיר הטלפון הקרוב, מיהר להודיע למשטרה על האסיר המטייל חופשי. הוא נרגע רק כאשר נאמר לו שחזרמוני, שחלפה שנה וחצי מאז נידון, קיבל חופשה בת יומיים, ומשך כל אותו זמן ליהא אותה איש מדור הבילוש . . . קול ישראל ערך תוכנית מיוחדת בשם האודר רוצה לדעת, בה יוכלו אורחים להציג שאלות בפני אנשי התיאטרון הישראלי. רמת המשתתפים. מכין הקהל היתה כה נמוכה, שחנה מורן, שח-קנית הקאמרי, טעה: "אם זהו הקהל שי לפניו אני מופיעה בבית הבובות, מוטב לי להגר מהארץ . . . מספרים שהצגת המחזה החזומה בהבימה נדחתה לא רק משום שמעבד המחזה, מילארד למפל, היתנה תנאי שהמחזה - העוסק במרד גטו אוהשה - לא יוצג בארץ אלא בתקופת משפטו של אייכמן, אלא גם משום שהנהלת הבימה סירבה לקבל את הצעתו של הבמאי, ישראל בקר, להעניק את אחד התפקידים הראשיים לשחקנית פנינה פרחה, שאינה אלא אשתו של בקר, מחוץ לתיאטרון . . . ישראל גוריון, הצעיר שבצמד הוודאים המופיעים במועדון-לילה בניו יורק, עומד

קאי, כושי אפריקאי, צרפתי, הודי, מונגולי, הולנדי, אמריקאי, אנגלי. מה שמפתיע ביותר - בהתחשב בכך שהתמונה צוירה עשרים שנה לפני עלייתם של הקומוניסטים הסר-ניים לשלטון - הם שני הנציגים של העם הסיני בתמונה: נציג המנדאריניים השולטים וקולי משנחאי.

כעבור 30 שנה, בימים אלה, גילתה אלמה רייד, ידידתו של אורוסקי ומחברת הביאור-גרפיה שלו, את נימוקיו של הגאון המכסיקני שכתירתו של הצייר ראובן כנציג העם היהודי היושב ליד שולחן האחוזה, בלי להזכיר אף במילה אחת את חלקו של ראובן בהמצאת הרעיון: "ראש הציירים הישראליים, ראובן רובין, הושב על-ידי בראש שולחן האחוזה כאחד מנציגי הגזעים המזוכאים, בהיותו מנהיג חלוצי בתנועה הישראלית עצמאות", אמר לה אורוסקי.

אחורי הקלעים

הגידו כן למסכן

לאחר תרגומו לאנגלית של חוכמת המסכן, רומאן מאת נתן שוחם, בא עתה תור המחזות. תיאטרון ישראלי קטן דן בהעלאת המחזה באביב הבא.

* שני הגדולים האחרים הם: דייאנו ריאברה וגלבראו טיקיאורט.

פסוקי השבוע

- קיפסר חבש היילה פילאסיה: "בני לא נתן את ההוראה!"
- משה שרת, בישיבת מזכירות מפא"י שדנה בניגוי פנחס לבון: "כבודי הוא בזה שאינני מגן על כבודי."
- דוד בן-גוריון, שר הדתות, בכנס לומדי-תנ"ך חברי-מפא"י: "היומה לעליה לאין כנען לא באה מאברהם הציוני, אלא מתחת-הלוציוני."
- דוד בן-גוריון, בראיון שפורסם בניו יורק טיימס: "משפט אייכמן נועד להביא את העולם לידי בושח."
- ישראל חיים בילצקי, מנהל חברת פיתוח של ים-המלח, על ראש מועצת איזור תמר, יהודה אלמוג: "מה ההבדל בין אילת לסדום? מי שיוציא אלמוג מאילת - ייעש. מי שיוציא אלמוג מסדום - יבורך."
- השבועון "טיים", בביקורת על הסרט אנטוואן: "אותו סוג של שנאה עיוורת, המשמש כתירוץ לטירור היהודי, נוצל גם כדי לתרץ את מחנות ההשמדה הנאצים."
- שר המשפטים, פנחס רוזן, בתשובה לשאלתה מה הוא עומד לעשות נגד העתונאית רות בונדי, שכנתה בפיליטון שלה שופט מחוזי בשם אנטי-שמי: "אינני חושב לירות בתותחים על רות בונדי."
- אברהם שפירא: "תשאלו אותי מה אכלתי אתמול - לא זוכר. תשאלו על ההיסטוריה - בבקשה, זוכר כל דבר."